

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 19. decembra 1935.

Štev. 132.

Vse slabe izkušnje zaman

Českoslovaški finančni minister dr. Trapl je te dni objavil članek o gospodarskem stanju Českoslovaške. Med drugim je dejal, da je imela kriza za Českoslovaško vsaj to dobro stran, da jih je naučila bolje gospodariti in da se dokazane napake niso več ponavljale. Zato tudi gospodarstvo Českoslovaške vstaja.

Pri nas žalibog o tej blagodejni posledici krize ne moremo govoriti, ker pri nas se gospodarji natančno tako kakor pred krizo. Nas ni kriza niti najmanj izučila, za nas so bile vse težke izkušnje zaman. Kakor so se gospodarska vprašanja omalovaževala preje, tako se omalovažujejo danes. Resolucije in zahteve gospodarskih krogov se sprejemajo in vlagajo v fascikle in s tem so opravile svojo funkcijo. In niti ni opaziti nikjer prave volje, da bi se začelo delati drugače, ker bi morali sicer biti vidni vsaj skromni znaki, da se hoče kreniti na novo pot.

Ze pred krizo se je n. pr. izkazalo, da naša uprava ni dorasla svojim nalogam. Med krizo, ko so bili potrebni hitri, a tudi dobro pripravljene sklepi, se je ta nesposobnost naše uprave pokazala še bolj očitno. A kje je le najmanjši znak, da se skuša naša uprava izboljšati? Kdo ga pokaže?

Znova in znova ponavljamo, da se more uprava izboljšati le s sodelovanjem gospodarskih slojev, kajti ti občutijo vsako napako na lastni koži, ti vedo, kako vsaka takšna napaka boli, ti vedo zato tudi, kako se more odpraviti. V teoriji se tudi potreba sodelovanja z gospodarskimi krogi priznava, v praksi pa nikakor. Do anket in konferenc to sodelovanje še velja, ko pa se izdajajo sklepi, ni tega sodelovanja več. Posledica tega je, da skoraj vsi sklepi, izdani radi omiljenja krize, ne pomenijo drugo ko težko razočaranje.

Toda le s fiktivnim sodelovanjem ne more biti pomagano nikomur, temveč sodelovanje mora biti resnično, ali pa sploh nima smisla. Kimanje in odobravanje vsega, kar se odredi, ni nikako sodelovanje. Resnično sodelovanje nastane šele takrat, kadar se spoštuje in upošteva mnenje sodelujočega, kadar se uvažujejo njegovi argumenti. In kar je glavno: kar se na teh skupnih sejah ugotovi, to mora tudi obveljati, ne pa da hipni vpliv iz bogzna katere strani nakrat ovrže vse sklepe. Kdo naj ima potem še voljo za sodelovanje.

Sankcije so n. pr. spravile našo lesno trgovino na rob propada. Lesni producenti in trgovci so tudi že povedali in ponavljajo redno vsak teden, kaj je treba storiti, da se omogoči lesni trgovini vsaj skromen razmah. Samo po sebi razumljivo bi moralo biti, da se zastopniki lesne stroke povabijo v Beograd in da se v soglasju z njimi izdajo ukrepi, ki so potrebni za oživiljenje našega lesnega izvoza. Toda to se ne zgodi in doseči ni mogoče niti to, da bi se naša lesna izvozna trgovina organizirala. In tako mine teden za tednom, ko počiva naš lesni izvoz in ko narašča število brezposelnih.

Kriza je povzročila, da je naš narodni dohodek, ki že preje ni bil velik, padel za polovico. Naravna posledica tega bi morala biti, da bi se tudi davčno breme znižalo in da bi se v ta namen vsi ne nujno potrebni državni izdatki reducirali. Zlasti pa bi se morali črtati vsi ne nujno potrebni reprezentativni stroški, ker smo pač zaenkrat tako revni, da ne moremo nič reprezentirati. Prebivalstvo pa bi se moralo obvarovati poleg tega pred vsemi nepotrebni izdatki, da bi ga posledice krize zadele manj težko. Zato bi se morale reducirati drage komisije na minimum, zato bi se morale vse nepotrebne pisarije odpraviti, zato bi se morala obrestna mera znižati v istem razmerju, kakor se je denar podražil zbog njegovega splošnega pomaničkanja.

Tudi vsi neuspehi s kmetsko zaščito nas niso izmodrili in še vedno upajo nekateri, da je v predpisih ista moč ko v denarju. Žalibog pa je to velikanska zmeta, ker se kriza na denarnem trgu more odpraviti le z denarjem, ne pa s predpisi.

Skratka! Delamo in postopamo po štirih letih krize na čisto isti način, kakor smo

postopali pred krizo. Onih odločnih zaključkov, ki jih kriza zahteva, nočemo sprejeti. Naravno, da zato tudi ne postaja kriza manjša in da raste naše trpljenje, ker nam propada naše gospodarstvo še naprej. Do katere meje nas bo morala še pritisniti kriza, da se bomo izpametovali?

Za bodočnost tujskega prometa v Jugoslaviji

Izredni občni zbor ljubljanske in mariborske tujsko-prometne zveze dne 19. decembra

Kot posledica nauka iz pokvarjene letošnje tujske sezone je izšla iz Slovenije te dni dobro pripravljena akcija, da se ovire našega tujskega gospodarstva za bodočo sezono pravočasno preprečijo. V ta namen sta sklicali včeraj Zveza za tujski promet v Sloveniji in Tujsko-prometna zveza iz Maribora skupni izredni občni zbor, na katerem je bila s sodelovanjem Zbornice za TOI soglasno sprejeta obširna in odločna resolucija za ozdravitev in okrepitev tujskega prometa v vsej Jugoslaviji.

Dobro obiskano zborovanje v zbornični dvorani je otvoril načelnik dr. Maru, ki je za sprejemom pozdravnih brzojavk ministrom dr. Korošcu, dr. Vrbanicu in dr. Kreku ter banu dr. Natlačnu na kratko pozdravil vse, zlasti pa zastopnika zbornice kot domačina, zastopnike oblastev in goste iz Maribora, ki so dali iniciativo za skupni nastop. Kot temelj vsega delovanja zvez je upoštevali, da so dohodki od tujskega prometa v nekaterih naših okrajih edini pridobitni viri in da dobiva s tem še toliko večji pomen letošnji veliki padež teh dohodkov. Čeprav je bil razen na Bledu in v Kamniku letošnji promet večji, je skupni tujski dohodek padel za eno tretjino. Izredni občni zbor naj obravnava odstranitev ovir za vso državo, lokalne predloge pa prepusti rednemu občnemu zboru.

O glavnih ovirah našega tujskega prometa so nato podali svoja skrbna poročila štirje strokovni referenti. Peti referat zadržanega poslanca dr. Jančiča je izostal.

Dobre ceste in zveze pogoj vsega tujskega prometa

Kot prvi referent je obč. svetnik prof. Jare v zgoščeni besedi obravnaval našo cestno mizerijo in dosedanje neuspehe vseh akcij za gradnjo najnujnejših cest v Sloveniji, tako od severne meje kakor v okolici Ljubljane in v Ljubljani sami, dočim so šli že določeni zneski v Južno Srbijo, kjer cestne gradnje še sploh niso bile v načrtu. Z apelom, naj se končno postavi na prvo mesto gospodarstvo namesto politike, je referent prešel na vprašanje ureditve ljubljanskega aerodroma in zračnih zvez, kjer je nujna obnova proge do Zagreba, prav tako pa tudi znižba cen. Prav nerazumljivo je, da mora naša proga do Sušaka kot najbolje zaposlena proga imeti skoraj trikrat višje prevozne cene ko proge na jugu države. Glede nujno potrebne ureditve ljubljanskega in mariborskega letališča in naštetih vprašanj je prejela Zveza nezadovoljiv in nesprejemljiv odgovor in ni mnogo upanja na uspeh naših resolucij, dokler ne zbudimo smisla za stvar v centrali, kjer tega smisla še ni. Mnogo pa bi nam lahko koristili tudi naši denarni zavodj s pravilnejšim pojmovanjem tujskega gospodarstva.

Modernizacija in sanacija gostinstva

Predsednik gostinskega odseka Majcen je po svojem pozdravu zborovanja kot domačin podal v svojem poročilu pregled ualoga, ki jih prevzema v tujskem prometu modernizirani gostinski obrt. Upoštevati moramo, da se dohodek od inozem-

skih gostov ne da nadomestiti z dohodkom od domačih, kakor je tudi treba ohraniti alpski značaj naših gostiln in posvetiti posebno pažnjo podeželskemu gostinstvu. Ob sedanjem popolnem zastoju gradnje novih objektov je težišče na posredni sanaciji obstoječih, pri čemer je treba znižati cene vodi, razsvetljavi, odpraviti takse, občinske in banovinske davščine znižati, omogočiti kompenzacije z denarnimi vlogami ter odstraniti nepričakovane ovire in šušmarstvo. Važno je, da se čimprej poskrbi za izobrazbo naraščajo, razen ustanovljene šole še z izbranimi učitelji, ki naj se spopolnijo v inozemstvu. Slovenija mora postati tudi resnično tipična tujsko-prometna pokrajina.

Za odpravo zunanjih zaprek

K vprašanju turističnih sporazumov z vsemi državami je podal izčrpno poročilo tujski referent banke uprave Sotler. Posebej je obravnavati avtarkične zapreke zadnjega časa, hkratu pa je nujno potrebno, da angažiramo za propagando naša konzularna zastopništva v inozemstvu. Turistični sporazumi z drugimi državami se morajo urediti pravočasno, ne kakor se je vleklo letos prav do avgusta in je iz tega nastala za nas neprecenljiva škoda. V skladnosti z navodili konzularne službe t. 105 naj se uredi uradna, avtoritativna propaganda in od teh zastopništev naj prihajajo izboljševalni predlogi, kakor delajo vse ostale države in kar šteje končno v vprašanje prestiza.

Ravnatelj mariborske zveze Loos je obravnaval s podrobnimi podatki vpliv deviznih naredb in plačilni promet, ki je bil lani dober samo s Českoslovaško, dočim se je Avstrija poslužila represalij. Opozarja pa, da se je v statistiki našega tujskega

prometa z Avstrijo velika napaka. Dejansko nimamo mi več prometa in zato tudi ne dobička. V sporazumu pa je treba predvsem doseči vidiranje za šestmesečno bivanje. Enako smo letos izgubili velik del nemških turistov zato, ker je Narodna banka prepoznala dovolila potrebne vsote in le za 2000 oseb, kar je zlasti občutil Bled. Urediti je treba pravočasno turistična plačila z vsemj državami in upoštevati navade posameznih narodov. S tem v zvezi bi se moralo rešiti vprašanje kuponov naših zunanjih posojil, odpraviti sitnosti pri izplačevanju in nepotrebna potovanja, ki povzročajo zakasnitve, ko bi sicer mogli v tem prometu doseči znatne koristi. Referent je podal tudi oznake novega zakona o turizmu, ki se pripravlja že nekaj let in ki predvideva omrežje potrebnih poverjenstev na bazi samouprav. Maja meseca je obravnavala ta osnutek anketa v Zagrebu in ta načrt daje vsaj kot začetek nekoliko upanja.

Ravnatelj ljubljanske Zveze V. Pinter je v jedrnatih stavkih našel pomanjkljivosti naše tujsko-prometne službe v tujini, ki ni prišla preko malih privatnih pisarn, dočim so velika svetovna središča še neizkoriščena. Resolucija našega mesta, kjer je ureditev nujna. Vzporedno je treba uporabiti kot propagandna sredstva razstave s skrbno strokovno in estetsko pripravo in reklamo, za kar je našega materiala še neprimerno premalo; ne gre tu omejevali privatne iniciative, ukrepi naj onemogočijo le ponavljanje. Celotna tujska prometna služba naj se podredi ministrstvu za trgovino in industrijo. Centrala Putnika naj daje smernice in navodila, delo Centralnega presbiraža pa naj se poglobi in razširi ter naj se uporabi možnosti radia s pametno porazdelitvijo dela med oddajne postaje.

Vsa poročila so poslušali zborovalci z največjo pazljivostjo in nagradili referente z odobranjem, v čemer se je dokazala predanost naših organizatorjev pa tudi upanje, da mora tako nujna akcija doseči vendarle tudi nekaj uspeha. K razpravljanju resolucij se je s topljo zahvalo za to delovanje oglašil predsednik mestne občine Novo mesto, g. Kavčič, ki je izrazil upanje, da bo tudi Dolenjska našla svojo bodočnost v zvezi z okrepitevjo tujskega prometa. Nato so bile soglasno sprejete resolucije, ki jih zaradi njih obširnosti ne moremo danes objaviti, saj zadevajo v vsa področja slovenskega gospodarstva, kar je nov dokaz, da je Slovenija res fenična tujsko-prometna dežela.

Žalostna obletnica

Obupne razmere v ljubljanski bolnišnici

Drugo leto bo praznovala ljubljanska bolnišnica svojo štiridesetletnico. V proslavo tega jubileja so izdali slovenski medicinci brošuro, ki nazorno pripoveduje o težkih razmerah pod katerimi trpi ljubljanska bolnišnica. Le nekaj številčk naj navedemo iz te jubilejne brošure.

V 40 letih je dobila bolnišnica vsega skupaj 10 novih postelj in to je njena edina razširitev v 4 desetletjih. L. 1896. je zavod sprejel 5448 bolnikov, lani pa 25.270 ali petkrat toliko. Posledica tega je, da je v bolnici tudi dvakrat toliko bolnikov, kakor pa bi jih smelo biti, če bi se prostori bolnišnice izrabili tudi za vseh 100 odstotkov. Nadaljnja posledica te prenatrpanosti bolnišnice je, da razmere v bolnišnici ne ustrezajo več zahtevam sodobne medicine in higijene ter da je zdravje bolnikov ogroženo. (Pripomniti bi še bilo treba, da se je frekvenca tudi v vseh drugih bolnišnicah Slovenije povečala in da se dotok bolnikov v ljubljansko bolnišnico ne veča na škodo podeželskih zavodov.) Zaradi prenatrpanosti ljubljanske bolnišnice in nezadostnosti njenih prostorov ter preobremenjenosti njenih zdravnikov se bo torej praznovala 40letni jubilej bolnišnice v

znaku tako žalostnih ugotovitev, da bi mogel človek obupati.

Skrb za zdravje ljudi je vendar prva skrb, ki bi jo morala imeti vsaka oblast. Če za kakšno stvar, potem bi moral biti denar za bolnišnice. Tu ne pomaga prav noben izgovor, ker se pač ne more zagovarjati, če ljudje zaradi nezadostnih prostorov v bolnišnici ne morejo ozdraviti. Ljudsko zdravje je najvišji kapital, ki ga ima narod in tem bolj je treba skrbeti za ta kapital, čim bolj je ogrožen. Brošura medicincev pa dokazuje nadalje, da je po vojni padlo zdravje našega ljudstva v silni meri in da trpe ljudje za boleznimi, ki jih pred vojno pri nas nismo skoro poznali. Izdatke za bolnišnice bi morali zato znatno povečati in razširiti prostore bolnišnic, mesto tega pa trpimo, da so bolniki tako prenatrpani, da spe po dva in trije v eni postelji. Vsi naši slavospevi o napredku naše kulture se ob teh posteljah z dvema in tremi bolniki razblinijo v prazen nič. Kulturni narodi takšnih razmer v bolnišnicah pač ne trpe.

Zaradi teh žalostnih razmer v bolnišnicah pa trpimo tudi gospodarsko. Bolezen je že itak težka gospodarska nesreča za

vsakogar, ki ga zadene. Če pa so razmere takšne, da človek z vestjo ne more poisljati brez strahu svojcev v bolnišnico, temveč zbere tudi zadnji denar za zdravljenje v sanatoriju, potem postaja bolezen že gospodarska katastrofa! Na stotisoče prihrankov gre letno iz Slovenije v tujino, ker so naše bolnišnice pretesne in nezadostno opremljene.

In vendar plačuje Slovenija toliko davkov, da ji še tega davka tujini res ne bi bilo treba plačevati. Zato pa mora tudi Slovenija zahtevati, da se ljubljanska bolnišnica poveča, da dobi še nove oddelke

in da se bo mogla čim preje izpremeniti v kliniko. Od te zahteve Slovenija absolutno ne more in ne sme odstopiti in jubilej bolnišnice je treba praznovati že z novimi stavbnimi odri okoli bolniških poslopij, da bodo ti odri zakrili nedopustno in že kaznivo prenatrpanost v bolnišnici.

Vse, kar je prav! Da bi pa morali še nadalje prenašati to sramoto, da morajo po dva in trije bolniki spat v eni postelji, pa ne gre in tega stanja mora biti konec! Bil bi neodpustljiv greh nad ljudskim zdravjem, če bi še naprej potrpežljivo prenašali ta škandal!

Nova uredba o kartelih

»Službene Novine« z dne 14. decembra so objavile besedilo nove uredbe o kartelih, ki jo je izdal ministrski svet na predlog trgovskega ministra.

§ 1. se izpremeni in se glasi: Karteli se stavijo pod državno nadzorstvo.

Pod državnim nadzorstvom pridejo tudi karteli sklenjeni v tujini, če se njih določila uporabljajo tudi na ozemlju kr. Jugoslavije. (Prejšnji § 1. je določal, da se karteli prepovedujejo, da pa sme trgovski minister v soglasnosti z ministrskim svetom odobriti ustanovitev kartela, če opravičuje njegovo obstoj gospodarski razlogi ali javne koristi bodisi radi ureditve proizvodnje in prodaje blaga, bodisi radi določitve poslovnih pogojev in cen odnosno tarif. Proti odločbi o prepovedi ustanovitve kartela se more stranka pritožiti na državni svet.)

§ 2. Kot karteli se smatrajo pogodbe, dogovori in sporazumi, s katerimi se omejuje ali izključuje ali more omejiti ali izključiti svobodna tekma v proizvodnji, prodaji ali nabavi blaga, v prometu, kreditu ali zavarovanju, v določevanju poslovnih pogojev ali določevanju cen ali tarif.

Pogodbe, dogovori ali sporazumi, v smislu 1. odstavka ali njih dopolnitve ali izpremembe se morajo pisмено predložiti trgovinskemu ministrstvu v registracijo.

Pravno veljavo imajo samo pisμένο sestavljene in v registraciji predložene kartelne pogodbe, sporazumi ali dogovori.

Prepoveduje se uporabljanje in izvrševanje pogodb, sporazumov ali dogovorov, ki niso bili predloženi v registracijo v smislu te uredbe.

§ 3. ostane v glavnem neizpremenjen, le mesto besed »ustanovitev« in »odobritev« se vstavi beseda registriranje. Ista izprememba velja tudi za § 4.

Prav tako se vstavi v § 5. mesto besede »odobritev« beseda »registriranje«; kot nov odstavek pa se doda za 2. odstavkom: »V kolikor prijava po § 4. ne vsebuje vseh v § 4. zahtevanih podatkov, se prijava vrne vlagatelju ter se ne smatra, da je bila vložena v registracijo«. V § 7. se vstavi mesto besede »odobrenih« beseda »registriranih«.

Koncem prvega odstavka § 7. pa se doda stavek: »Če se izdani odloki in ukrepi ne vpisujejo v zapisnik in v določenem roku ne predložijo ministrstvu za trgovino in industrijo, nimajo pravne veljave.«

2. odstavek istega paragrafa pa se izpremeni ter se glasi: »Ministrstvo za trgovino in industrijo bo proučevalo upravičenost izdanih ukrepov in sklepov in če ugotovi, da so neupravičeni z ozirom na stroške proizvodnje ter običajni trgovski zaslužek ali da so škodljive interesom narodnega gospodarstva, narodnega blagostanja ali drugim javnim interesom, more izvajanje teh ukrepov in sklepov prepovedati.«

Kot 2. odstavek 8. § se vnese naslednji odstavek: »Zlasti pa se bo smatralo, da karteli ogražajo interese narodnega gospodarstva, narodnega blagostanja ali javne interese: če se cene ali tarife določajo, vzdržujejo ali povečujejo neprimerno visoko z ozirom na stroške proizvodnje ali nabave ali z ozirom na celotni uspeh gospodarske delavnosti podjetja ko tudi z ozirom na koristi narodnega gospodarstva; če se s poslovnimi pogoji nesorazmerno povečujejo cene (tarife) na debelo ali drobno; če se z izključenjem na neupravičen način onemogočavajo ali ogražajo podjetja, ki so bila izključena.«

Sedanji odstavek 2. istega § je sedaj odst. 3., a 3. postane odst. 4., ki pa se nekoliko izpremeni. V § 11. se izpuste besede »v soglasnosti z ministrskim svetom«, v 3. stavku se izpusti prvi stavek, v drugem stavku pa se vstavi pred besedo »Sklepi« beseda »Pravnoveljavni«.

Ves § 12. se izpusti, nato pa se vstavi nov § 13., ki se glasi:

Pravica tožbe.

Proti sklepom, izdanim na podlagi § 5., odst. 3., §§ 7 in 11, odst. 1. novega § 12 in

28, odst. 1. ima nezadovoljna stranka pravico, da v roku 15 dni vloži tožbo na kartelno sodišče. Tožba zadrži izvršilni sklep, če pa smatra minister za trgovino in industrijo za neobhodno, da se iz razlogov javnih interesov sklep takoj izvrši, potem se more izvršiti brez ozira na tožbo.

Proti sklepom ministra za trgovino in industrijo, izdanim na podlagi določil te uredbe in proti katerim se ne morejo vlagati tožbe na kartelno sodišče, ni pritožbe na državni svet razen primerov po § 6., odst. 2.

Kartelno sodišče.

§ 13. a). Kartelno sodišče tvorijo trije državni svetniki ali trije namestniki državnih svetnikov in potrebno število gospodarskih strokovnjakov, katerih število pa ne more biti večje od 20. Predsednik in podpredsednik kartelnega sodišča sta člana državnega svetnika. Državni svetniki in namestniki se imenujejo iz vrst državnih svetnikov-poklicnih pravnikov. Člani strokovnjaki se imenujejo iz vrst priznanih gospodarskih strokovnjakov. Predsednika, podpredsednika in ostale člane sodišča in namestnike imenuje kralj z ukazom na predlog predsednika ministrskega sveta ter po zaslišanju ministra za trgovino in industrijo, in sicer za tri leta.

Za člane strokovnjake se morejo imenovati osebe, ki so državljani kr. Jugoslavije, ki niso bile obsojene zaradi zločina ali nečastnih dejanj, ki niso pod skrbstvom ali konkurzom in ki uživajo vse častne državljanske pravice. Člani strokovnjaki morajo prisesti. Prenehajo biti člani, kakor hitro izgube enega od navedenih pogojev.

Članom in delovodjem kartelnega sodišča pripada nagrada, ki jo določa trgovinski minister. Nagrada se bo izplačevala iz kartelnega fonda.

Kartelno sodišče se ustanovi pri trgovinskem ministrstvu, ki bo dalo sodišču na razpolago delovodjo in potrebno pomožno osebje. Podrobnejša določila glede kartelnega sodišča bo predpisal trgovinski minister v soglasju s pravosodnim ministrom.

§ 13. b). Kartelno sodišče razsoja o tožbah v svetu, ki ga tvorijo predsednik, odnosno podpredsednik, dva člana državnega svetnika odn. namestnika in dva člana iz vrst gospodarskih strokovnjakov, ki jih pokliče v svet predsednik odn. podpredsednik za vsak sporni primer posebej.

Za postopek pred kartelnim sodiščem veljajo odgovarjajoča določila zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih ter zakona o poslovnem redu za državni svet in upravnega sodišča.

Kartelno sodišče prouči svojo pristojnost po uradni dolžnosti. Pristojnost kartelnega sodišča je izključna. Razsodba sodišča je dokončna in zavezuje vse oblasti.

(Konec prihodnjic.)

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Monopol šolskih knjig je treba odpraviti

V Beogradu se mudi deputacija tiskarn, grafičnega delavstva in staršev, ki je izročila na vseh odločilnih mestih spomenico o škodljivosti monopolizacije šolskih knjig. Z monopolizacijo so se knjige podražile, njih oprema poslabšala in znatno padla tudi njih kvaliteta. Škoda torej na vseh straneh. Poleg tega pa se je zaradi monopolizacije še povečala brezposelnost grafičnega delavstva. Vsi razlogi govorijo torej za to, da se monopolizacija odpravi. Upamo, da se bo to tudi zgodilo in da se bo nato odpravila še prav tako napačna monopolizacija šolskih zvezkov. V posle, ki so jih zasebna podjetja opravljala prej bolje in ceneje, res ni treba posegati državi.

Bolniško zavarovanje ljubljanskega trgovstva

V torek zvečer je bila v Trgovskem domu seja socialnega oddelka združenja, na kateri so se obravnavala pravila nameravanega prostovoljnega bolniškega društva. Po izrpnih debatih se je sklenilo, da se sestavijo pravila na podlagi pravil mariborskega društva. Nato pa se skliče v januarju ustanovni občni zbor društva, da sprejme pravila, nakar bo začelo prostovoljno bolniško društvo ljubljanskega trgovstva delovati. Prvi korak za izvedbo socialnega zavarovanja trgovstva je s tem storjen, vsi trgovci pa naj že sedaj z agitacijo med tovariši poskrbe, da bo imelo novo društvo že ob ustanovitvi toliko članov, da bo moglo že prvo leto doseči zadovoljiv poslovni uspeh.

Trgovine so v nedeljo, 22. t. m. ves dan odprte

Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča občinstvu, da bodo trgovine v nedeljo pred božičem dne 22. t. m. ves dan odprte. — Uprava.

Silvestrov večer

priredi v Trgovskem domu Združenje trgovcev v Ljubljani z zelo bogatim sporedom, na kar že danes opozarjamo vse trgovce in prijatelje trgovcev. Ker je pričakovati, da bo udeležba zelo velika, je treba mize rezervirati do 27. t. m. v tajništvo Združenja, tel. 29-27. — Uprava.

Protestiramo

V ponedeljek in torek je bila v Zagrebu seja ravnateljstva SUZORA. Na seji je bil odobren proračun za prihodnje leto v skupnem znesku 9.630.630 Din. Proračun je za 156.000 večji ko lani.

Uprava je predlagala zvišanje bolezenskih prispevkov pri bolniški blagajni Trgovskega bolniškega in podpornega društva od 36 na 42%. Na ugovor dr. Köslla pa je bil ta predlog odklonjen.

Na dnevnem redu so bile tudi prošnje raznih občin za podelitev posojil. Kljub številnim prošnjam pa je bila ta točka odstavljena z dnevnega reda.

Ponovno je bil ravnateljstvu predložen načrt amandmana glede reorganizacije društvenih blagajn za bolniško zavarovanje zasebnih nameščencev. Novi načrt je v glavnem kopija lanskega načrta, ki je povzročil toliko razburjenja med zasebnimi nameščenci, pa tudi med vsemi gospodarskimi sloji. Novi načrt je bil sprejet z večino glasov, in to kljub ugovorom nekaterih članov, zlasti dr. Köslla. Nato je ravnateljstvo sklepalo o znižanju službenih prejemkov uradništva in sklenilo, da ostanejo plače neizpremenjene. Za pomočnika gen. direktorja je bil nato izvoljen Radovan Matjašič.

Ponovno moramo naglasiti, da protestiramo proti vsakemu okrnjevanju samostojnosti zasebnih trgovskih bolniških društev ter ponovno zahtevamo, da se že enkrat izvede popolna decentralizacija socialnega zavarovanja. Dokazano je, da bi se na ta način zavarovanje pocenilo ter zboljšalo in zato je neoprostljivo, če se decentralizacija tudi ne izvede.

Niso sprejeli imenovanj

Zadnji »Delavec« poroča, da je strokovna komisija pozvala vse svoje člane, ki so bili imenovani v ravnateljstvo OUZD, da se za ta mesta zahvalijo, in sicer iz naslednjih razlogov.

Vse strokovne organizacije so sicer zahtevale, da se izvedejo volitve v vse socialne in delavske institucije, ker pa bi volitve preveč veljale, so pristale na imenovanje začasnih uprav. Vse v Delavski zbornici zastopane strokovne organizacije delavstva in nameščentstva so nato stavile skupen predlog, kdo naj bo imenovan v ravnateljstvo OUZD. Kljub temu pa ta predlog ni bil upoštevan in zato vidijo v tem strokovne organizacije znak, da se volja delavstva in resnična samouprava še vedno ne mislita upoštevati. Zato naj člani strokovne komisije odstopijo in to se je sedaj tudi zgodilo.

Kopenhaski lesni dogovor

V Berlinu se je pred kratkim konstituiral izvršilni odbor za dogovor, ki je bil sklenjen v Kopenhagu glede rezanega lesa. Razen Norveške, USA, baltskih držav in Kanade so vse druge države ta dogovor sprejele. Skupno so bile določene izvozne količine lesa za vse države, ki so sprejele dogovor, na 3,85 milijona standardov, od katerih odpade na Švedsko 820.000, Finsko 1.005.000, Rusijo 950.000, Avstrijo 275.000 in Jugoslavijo 168.000 standardov mehkega rezanega lesa.

Politične vesti

Grški kralj Jurij II. je razpusil parlament, ker je Caldaris s svojo stranko, ki ima v parlamentu večino, nastopil proti vladi. Nove volitve bodo 25. januarja 1936.

Dr. Beneš je bil že na prvem glasovanju izvoljen za predsednika českoslovaške republike. Od 440 oddanih glasov je dobil 340, njegov protikandidat, ki so ga postavili nekateri agrarci, je dobil 24 glasov, 76 glasovnic pa je bilo praznih. Dr. Beneš je dobil torej že pri prvem glasovanju po zakonu zahtevano tripetinsko večino. Takoj po izvolitvi, ki je bila glasno pozdravljena od narodnega predstavništva, je dr. Beneš prisegel na ustavo. Nato pa se je v spremljevalcu kancelarja dr. Šamala odpeljal k dr. Masaryku, ki mu je iskreno čestital in ga poljubil. Na vsem českoslovaškem je bila izvolitev dr. Beneša pozdravljena z največjim navdušenjem.

Tako po izvolitvi dr. Beneša je podal dr. Hodža ostavko vlade, ki je bila sprejeta. Edina izprememba, ki se bo zgodila v vladi, bo ta, da bo mesto dr. Beneša prevzel zunanje ministristvo dosedanji pomočnik dr. Beneša dr. Krofta.

Laval je imel v francoskem parlamentu velik govor, s katerim je skušal dokazati upravičenost svojih kompromisnih predlogov. Med drugim je dejal, da bi nadaljnje ostro izvajanje sankcij privedlo do vojne. Predno pa pride do te, je moral poskusiti vsa sredstva za ohranitev miru. S svojimi posredovalnimi predlogi je nastopil šele na pobudo iz Belgije. Ze pred sklenitvijo sankcij pa je bilo med Anglijo in Francijo sklenjeno, da se najhujše sankcije uporabijo šele takrat, kadar bi Italija odklonila tudi poslednji posredovalni predlog.

Nato je postavil Laval vprašanje zaupnice in s 306 proti 252 glasovom mu je zbornica tudi to zaupnico izrekla.

Nekateri listi pišejo, da je nastal anglo-francoski posredovalni predlog samo zato, ker se je pripravljala Nemčija, da izkoristi položaj in da po potrebi tudi z oboroženo silo izvede svoje cilje v srednji Evropi.

Angleški veleposlanik v Berlinu je ponovno obiskal Hitlerja ter imel z njim v navzočnosti zunanjega ministra Neuratha nad tri ure trajajoč razgovor.

Italijanski veleposlanik v Londonu in Parizu sta zahtevala podrobna pojasnila k pariškemu kompromisnim predlogom, obenem pa tudi sporočila, da italijanska vlada nekaterih predlogov ne bi mogla sprejeti. Tako je po mnenju Rima za Italijo določeno kolonizacijsko ozemlje premajhno in se bi moralo razširiti še do južno-zapadne meje Etiopije proti Sudanu. Pristanišča Asaba Italija Etiopiji ne odstopi. Nadalje zahteva Italija, da more zgraditi železnico iz Eritreje v svojo Somalijo. V ta namen zahteva tudi vse potrebno ozemlje, da bi bili obe njene koloniji zvezani.

Danes v četrtke se sestane Svet Društva narodov, ki bo najprej razpravljal o preselitvi Asircev v Irak, nato pa o afriškem konfliktu. Skoraj gotovo je, da bo pariške posredovalne predloge odklonil, ker tudi Angleži ne bodo na njih vztrajali.

V četrtke zvečer se sestane tudi veliki fašistični svet, na katerem bo poročal Mussolini o stališču Italije do pariških kompromisnih predlogov.

Težek poraz so doživeli Italijani na južni fronti. Badoglio je poslal Grazianiju celo divizijo v okrepitev, nakar je ta začel z ofenzivo. Podprti od letal in tankov so Italijani prodirali proti Negeliju. Njih artilerija je etiopske postojanke čisto razrušila. Ko so prišli italijanski tanki skozi te razrušene postojanke niso videli nobenega Etiopca ter dali zato znak italijanski pehoti, da ni sovražnika. Komaj pa je pehota prodrla naprej, so Etiopci navalili na njo od vseh strani in v boju na nož pobili skoraj vse vojake. Samo nekaj sto Somalijcev, ki so takoj v začetku boja prestopili k Etiopcem, se je rešilo. Etiopci so zaplenili 13 oklopnih avtomobilov, sestrelili eno bombno letalo in zaplenili veliko število strojníc, orožja in municije. Grazianijeva ofenziva je bila s tem ustavljena.

Tudi s severne fronte prihajajo poročila o uspehih Etiopcev. Etiopske čete so na dveh krajih prekorale reko Takaze in presenetile Italijane, ki so se na enem mestu morali umakniti 20 km daleč.

Graf Clavo nosi baje s seboj zaupno poročilo maršala Badoglija o stanju na etiopskem bojišču. Baje poroča Badoglio, da je stanje za Italijanske čete zelo neugodno.

Španski parlament je odgođen do 27. decembra, ko bo najbrže razpuščen in razpisane nove volitve.

Denarstvo

Razmece v naši sladkorni industriji

Stanje naših denarnih zavodov

Zveza denarnih in zavarovalnih zavodov v Zagrebu je na svoji glavni skupščini podala obširen pregled o stanju naših denarnih zavodov v zadnjih petih letih. (Javno-pravne hranilnice pri tem niso upoštevane.) Po teh podatkih je:

padla gotovina denarnih zavodov (vse številke v milijonih Din) od 1.584 v letu 1930. na 680 v letu 1934.

efekti od 1.332 v l. 1930., na 1.009 v letu 1934.

menice v istem času od 5.486 do 3.587, dolžniki v istem času od 9.021 na 5.367, le nepremičnine so se dvignile od 785 na 928.

Obseg bančnih poslov se je zmanjšal za 40 odstotkov. Krediti naših denarnih zavodov so padli od 14,5 na 8,8 milijard Din, kar dovolj jasno govori o težkem stanju našega gospodarstva, kateremu so bili krediti znižani v tej ogromni meri.

Dvig nepremičnin pa je le posledica valorizacije in torej ne pomeni dejanskega zboljšanja.

Passivne postavke našega denarništva so se gibale v zadnjih petih letih (vse v milijonih Din) takole:

Glavnica je padla od 2.210 na 1.790, rezerve so narasle od 844 na 919, vloge so padle od 9.959 na 6.397, upniki pa od 4.928 na 2.811 milijonov dinarjev.

Dvig rezerv je nastal zbog delne spremembe delniške glavnice v rezervni fond.

Končno bi še omenili, da je zaprosilo za zaščito nič manj ko 256 denarnih zavodov, od katerih je dosedaj dovoljena 220, da je danes 40 odstotkov vsega jugoslovanskega bančništva danes pod zaščito.

Valutna trgovina na Dunaju

Morgenblatt je objavil naslednje poročilo svojega dunajskega dopisnika: S tujiimi valutami se na Dunaju kupčuje po bistveno nižjem tečaju, kakor pa je oficialni tečaj za dotične devize. Z markami se kupčuje na Dunaju, potem ko je bila njih notacija oficialno izbrisana, z disa-giom skoraj polovico njih vrednosti. Pri češkoslovaških bankovcih znaša tečajni odbitek več ko 20%, pengö-bankovci so za 10 do 15% cenejši kakor pa je oficialni obračunski tečaj. Tudi za bolgarske, romunske in jugoslovanske bankovce, v kolikor se z njimi sploh kupčuje, se plačujejo znatno nižje cene, kakor pa je njih oficialni tečaj. Zelo koleba tudi tečaj za lir-ske bankovce, v splošnem pa se cenijo za približno 30% ceneje. Največ kupčij je z markami in češkoslovaškimi bankovci, primeroma mnogo z madjarskimi, dočim je kupčija z drugimi bankovci zelo omejena.

Po izkazu Francoske banke z dne 6. decembra se je zmanjšala njena zlata podloga za 285 na 65.904 milijone frankov. Od 25. oktobra do 6. decembra se je zmanjšala zlata podloga Francije za 6252 milijonov frankov.

Zlate kritje Francoske banke je padlo zaradi velikega odтока zlata že na 60-94%.

Statistika konkurzov in prisilnih poravnav

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 30. novembra 1935 naslednjo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo preteklega leta):

1. Otvorjeni konkurzi: v Dravski banovini 2 (2), Savski 3 (4), Vrbaski — (—), Primorski 1 (3), Drinski — (2), Zetski — (1), Dunavski — (1), Moravski — (—), Vardarski — (1), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (5).

2. Razglašene prisilne poravnave izven konkurza: v Dravski banovini 6 (4), Savski 10 (5), Vrbaski — (—), Primorski — (1), Drinski 1 (1), Zetski 1 (—), Dunavski 5 (4), Moravski 1 (2), Vardarski — (1), Beograd, Zemun, Pančevo — (2).

3. Končana konkurzna postopanja: v Dravski banovini 3 (10), Savski 7 (4), Vrbaski 1 (1), Primorski 4 (5), Drinski — (3), Zetski — (2), Dunavski 2 (6), Moravski 3 (4), Vardarski 3 (4), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (—).

4. Potrjene prisilne poravnave: v Dravski banovini 3 (9), Savski 7 (4), Vrbaski — (—), Primorski — (9), Drinski 2 (2), Zetski 1 (—), Dunavski — (—), Moravski — (—), Vardarski 1 (—), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (3).

Sladkorna industrija je naša največja poljedelska industrija in v tem je tudi njena pomembnost. Od izbruha svetovne krize pa je sladkorna proizvodnja v stalnem nazadovanju, kar težko občuti tudi kmet, ki goji sladkorno repo.

Tako je bilo v l. 1930/31 še posejanih s sladkorno repo 51.562 ha, naslednje leto že samo 44.360, l. 1933/34 pa le še 27.849 in lani okoli 28.000 ha. Površina s sladkorno repo zasejane zemlje se je torej zmanjšala za polovico.

V isti meri je tudi padala proizvodnja sladkorne repe. V l. 1929/30 je znašala proizvodnja (v tisoč tonah) še 118, l. 1930/31 še 105, nato pa je padla na 86, 84, 74 in dosegla l. 1934/35 z 62 tisoč tonami najnižjo stopnjo. Letos se bo dvignila na približno 74 tisoč ton.

Nazadovanje proizvodnje je naravna posledica padanja potrošnje. Še l. 1930. se je potrošilo v Jugoslaviji na glavo prebivalca 89 kg sladkorja, l. 1932 le še 5 kg, l. 1934 in 1935 le še 45 kg. Kako nizka je potrošnja sladkorja v Jugoslaviji, se najbolj vidi iz naslednjih števil. Na Danskem se potroši na glavo prebivalca na leto 48 kg sladkorja, v Angliji 43, v Avstriji in Českoslovaški po 26 kg, v Madžarski 10, v Italiji, kjer je sladkor najdražji 10 kg, in manj ko v Jugoslaviji le še na Bolgarskem in Albaniji. Tako smo glede sladkorja na stopnji najbolj revnih narodov.

Da se pri nas porabi tako malo sladkorja, ni kriva samo beda ljudstva, temveč tudi previsoko obdačenje sladkorja. Čeprav je padel konsum, čeprav je padel dohodek naroda, je bila trošarina 26. sept. 1931. povišana od 5 na 6'25, odn. 6'55 Din za kg., 4. avg. 1932 pa za kristalni sladkor na 7'50, za kockasti pa celo na Din 8'05.

Kako pretirano visoka je ta trošarina, dokazuje najbolj to, da znaša v Franciji te Din 1'91, v Avstriji 2'63, v Českoslovaški 3'10, v Albaniji 3'54, v Madžarski 6'03 in da je višja ko v Jugoslaviji le še v Italiji, kjer znaša 11'70 Din.

Brutto zaslužek pri meterskem stotu sladkorja znaša zato v Avstriji 659'17 Din, v Českoslovaški 625'45, v Italiji 620'23, v Jugoslaviji pa samo Din 378.

Carina na sladkor pa je v naši državi najnižja ter znaša Din 303'25, dočim znaša v Českoslovaški 570, v Madžarski 445 itd.

V vsej Jugoslaviji je 9 sladkornih tvornic, od katerih pa redno obratuje le 7, in si ser dve državni (v Beogradu in Belju) in 5 zasebnih (v Čupriji, Crvenki, Vrbasu, Petrogradu in Osijeku). Poslovni uspeh teh sladkornih tvornic, od katerih je večina v tujih rokač, je bil nekoč silno velik, v zadnjem času pa je zelo padel in je pri vsaki tvornici zelo različen.

Tako izkazuje Srbsko-češka tvornica v Čupriji (vse v milijonih Din) za l. 1931/32 0'9 izgube, l. 1932/33 1'35, 1933/34 5'43 in

za l. 1934/35 celo 14'14 milijonov Din izgube.

Tvornica v Crvenki izkazuje za l. 1931/32 6'93 milijona dobička, l. 1932/33 1'6 milij. dobička, l. 1933/34 in 1934/35 pa prav toliko izgube.

Prva hrv.-slavonska d. d. v Osijeku: za l. 1931/32 3'03 mil. dobička, l. 1932 0'57 mil. dobička, l. 1933/34 0'75 milij. dobička in 1934/35 3'04 milijone Din izgube.

Tvornica Bačka v Novem Vrbasu l. 1931 do 1932 še 12'8 milijona dobička, naslednje leto še 9 milijonov dobička, nato 3'3 v letu 1934/35 pa 3'4 milijona izgube.

Stalno pa izkazuje dobiček tvornica v Petrogradu, in sicer l. 1931 18'16, l. 1932 14'2, l. 1933 11'5 in 1934 10'3 milij. Din.

Zakaj je poslovni uspeh sladkornih tvornic tako neenak, je poglavje za sebe.

Svetovna potrošnja sladkorja se je povečala

Po cenitvi dr. Mikuscha bo znašala v letu 1935-36 svetovna proizvodnja sladkorja skupno 25.612.000 ton, za 708.000 ton več ko v l. 1934-35. Proizvodnja repnega sladkorja bo znašala skupno 9.802.000 ton, za 9000 ton več ko lani. Evropa bo proizvela 8.497.000 ton, za 1000 ton več ko lani, Azija 63.000, za 11.000 več, dočim pa Amerika 1.236.000 ali za 3000 manj ko lani.

Surovega sladkorja pa bo imela (v tisoč tonah) Evropa 19 (+1), Amerika 7509 (-59), Azija 8.480 (+598), Afrika 1.038 (+160) in Avstralija 764 (-2) tisoč ton.

Dr. Mikusch ceni evropsko proizvodnjo za 290.000 ton višje ko Licht, to pa zato, ker ceni proizvodnjo Rusije na 2 milijona, dočim jo ceni Licht le na 1-76 milijona ton.

V žemzorskih državah se je povečala proizvodnja v Kanadi, Iranu, Br. Indiji, Japonski, Filipinih, Južni Ameriki, Mehiki, Mavriciju in Južni Afriki.

Potrošnja sladkorja pa je znašala leta 1934-35 35,64 milijona ton, kar pomeni dvig potrošnje za 600.000 ton. Splošno je v vsem svetu narasla potrošnja ter je znašala (v tisoč tonah) v Evropi 9.966 (+307), Aziji 5.907 (+30), Afriki 747 (+27), Ameriki 8.572 (+213) in Avstraliji 445 (+23) tisoč ton.

Dr. Mikusch pravi, da je sladkorna industrija zaradi zmanjšane proizvodnje sedaj popolnoma sanirana. Če bi pa industrije zopet povečale proizvodnjo in ustvarjale odvišen sladkor, bi nastala nova kriza, ki bi pa bila znatno težja od one v letu 1930-31 in 1931-32, ker je danes sladkorna industrija brez rezerv.

Angleška vlada pripravlja sklicanje svetovne sladkorne konference ter se bo v kratkem dogovorila z dominioni zaradi enotnega postopanja. Angleška vlada misli, da bo kot najmočnejši kupec sladkorja na svetu mogla ugodno vplivati na potek sladkorne konference.

Opozorilo dolžnikom

Akcija za ustanovitev društva dolžnikov je v toliko napredovala, da se bo prihodnji mesec sklical ustanovni občni zbor. Zato se vabijo vsi zainteresirani iz vseh stanov, da prijavijo svoj pristop.

Obenem se naprošajo vsi oni, ki bi bili pripravljeni prevzeti za svoj okraj ali občino poverjeništvu, da to sporoče pripravljalnemu odboru. Ako sami ne bi mogli prevzeti poverjeništvu, se naprošajo, da prijavijo naslove oseb, ki bi prišle za to v poštev.

Svoj pristop pa naj prijavijo vsi, ki vidijo v snujočem se društvu dokaz samopomoči ter prvi korak k ureditvi naših zahtev po omiljenju neznosne gospodarske siske.

Ako se dolžniki ne bomo sami zganili in si skušali pomagati, nam ne bo nihče pomagal.

Prijave naj se naslovijo na Pripravljalni odbor Društva dolžnikov v Ljubljani. — Škrabčeva 9.

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani

priporočeno
špecerijsko blago

več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke
— kakor tudi razne
vrstne
rudninsko vodo

Lastna pražarna za kave in
mlini za dišave z električnim
obratom

Telefon št. 26-66 Cenit na razpologo!

Dobave-licitacije

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 26. decembra ponudbe o dobavi 200 m³ hlodov za čolne.

Pri Vojnotehničnem zavodu v Kragujevcu bo dne 27. decembra ofertalna licitacija za dobavo 265 manesmanovih cevi; dne 3. januarja za dobavo 1.820 kg petroleja, 6.150 kg bencina, 200 kg masti, 300 kg vazelina, 1.000 kg lanenega olja, 1500 kg olja za elektromotorje, 700 kg benzola, 200 kg cerezina, 1.500 kg parafina in 2.000 kg strojnega olja; dne 4. januarja za dobavo 2.000 kg koecev za konje in 150 pokrivačev za vole in dne 13. februarja za dobavo stropnih in zidnih armatur iz litega železa.

Pri Upravi državnih monopolov v Beogradu bo dne 30. decembra l. ofertalna licitacija za dobavo belega zavojnega papirja.

Komanda pomorskega vazduhoplovstva v Divuljah sprejema do 27. decembra ponudbe o dobavi fotografskih potrebščin.

Direkcija drž. železnice v Subotici sprejema do dne 28. decembra ponudbe o dobavi cevi iz litega železa.

Direkcija drž. rudnika Ljubija sprejema do 30. decembra ponudbe o dobavi 20 kg laka in 10 kg kopal-laka za les.

Minerska komanda Kumbor sprejema do 31. decembra ponudbe o dobavi odpor-nika, ampermetra, voltmetra, kabla in bakrene žice.

Komanda podmorničke flotilje v Tivtu sprejema do 31. decembra ponudbe o dobavi električnih žarnic.

Direkcija drž. železnice v Subotici sprejema do 23. decembra ponudbe o dobavi raznih vijakov.

LICITACIJE

Pri ekonomskem odelenu gen. direkcije drž. železnice v Beogradu bo dne 23. decembra javna ofertna licitacija za dobavo 4060 raznih pil, dne 27. decembra pa za dobavo raznega materiala za razvodne plošče vagon-ske električne razsvetljave.

Pri Direkciji drž. rudarskih preduzeča v Sarajevu bo dne 28. decembra ofertna licitacija za dobavo 650 ton portland cimenta.

V Komandi pomorskega vazduhoplovstva v Divuljah bo dne 30. decembra druga ofertna licitacija za dobavo lesene motorne barkase.

V Intendanturij komande Savske divizij-ske oblasti v Zagrebu bo dne 20. decembra ofertna licitacija za dobavo 80.000 kg te-stenin.

Od 3-5%

se Vam obrestujejo prihranki, ki jih naložite pri nas.

Pred zločinci

je zavarovan denar, ki se zaupa nam.

Nad 10.000 vlagateljev

štejemo v svoj krog.

Vabimo vanj vse,

ki hočete vlagati v shranitev in obrestovanje pri zavodu, za katerega jamči z vsem premoženjem in davčno močjo **Dravska banovina.**

Kratkoročna posojila dajemo pod ugodnimi pogoji

HRANILNICA

DRAVSKE BANOVINE

(prej Kranjska hranilnica)

LJUBLJANA

Jz trgovinskega registra

Vpisale so se te izpremembe in dodatki:
Ing. Vladimir Stare, tvornica kovinskih izdelkov Eka, Kolovec — Obratni predmet: izdelovanje kovinskih izdelkov v masah na tvorniški način ter njih prodaja in nakupovanje. Sedež firme odslej Ljubljana, Tyrševa cesta 66.

Jezbera & drug, nast. Praga, podružnica Celje. — Izbriseta se kot družabnika Jih Jezbera in Povejšil Josip.

Anton Milavec, Dolenja vas. — Izbriseta se zaradi smrti dosedanji lastnik firme Anton Milavec, vpiše pa novi lastnik Milan Milavec, trgovec v Dolehji vasi.

Nogavice »Bemberg«, družba z o. z. v Ljubljani. — Izbriseta se poslovodja Hann Gabriela, roj. Friškovič, vpiše pa nov poslovodja Böhmerwald Henrieta, soproga trgovca v Ljubljani.

Jugoslovanska P. Beiersdorf & Co, družba z o. z. v Mariboru. — Družbena pogodba se je izpremenila z notarskim zapisnikom.

Frane Lepoša, družba z o. z. v Mariboru. — Družbena pogodba se je izpremenila in znaša od: lej osnovna glavica 234.882,3 Din.

Izbrisali so se nastopni firmi:
Ivan Gradišar, Laze pri Borovnici — zaradi opusta obrata.

M. Kuštrín, Ljubljana, podružnica Maribor — zaradi ustavitve obrata.

M. Franzl in sinovi, Ljubljana — zaradi opustitve obrata.

Vladimir Gržina, Ljubljana — zaradi opusta obrata.

Josip Pollak, Ljubljana, — zaradi opusta obrata.

Terezija Grabnar, Motnik — zaradi opusta obrata.

Iz združnega registra

Izbrisale so se naslednje zadruge: Mlekarška zadruga v Breznici in Vodovodna zadruga v Breznici, ker se nista pričeli poslovati, Agrarna zajednica v Kapei-Kot, Cevlarska gospodarska zadruga v Križah in Splošno vzajemno podporno in kreditno društvo v Mariboru, vse tri zaradi končane likvidacije.

Zunanja trgovina

Ministrski svet je prepovedal vsak izvoz živinske krme, in sicer ovsas, ječmena, sena, detelje, lucerne, grahorice, slame, otrobov in posušenih repnih rezancev.

Zaradi vojne v Afriki je narasel izvoz mesa iz Argentine za 300, izvoz živil pa za 200 odstotkov.

Predsednik Roosevelt je opozoril zakladno ministrstvo, da se ne smejo Nemčiji priznati one ugodnosti, ki jih dobivajo države, katere imajo sklenjene z USA trgovinske pogodbe, ker postopa Nemčija pri izvajanju trgovinske pogodbe proti ameriški blagu diskriminujoče.

Italijanska vlada je povišala s 1. januarjem tarife za železniški in avtomobilski promet za 10 do 35%. Povišanje pa ne velja za izvozno blago ter za tranzitno blago.

Avstrijski izvoz lesa v Italijo se je v novembru povečal v primeru z lanskim letom od 8.631 na 10.214 vagonov. Posebno je narasel izvoz rezanega lesa, in sicer od 2.733 v lanskem na 3.938 vagonov v letošnjem novembru.

Sovjetska Rusija je izvozila v prvih devetih mesecih t. l. blaga za 257,9, uvozila pa za 174,25 milijona rubljev.

Standard Oil Co. bo izplačala za letošnje 3. četrtletje za 70,5 milijona dolarjev dividende. Lani je izplačala 67,5, predlani pa samo 42,5 milijona dolarjev.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

1289 — Dunaj: lesni izdelki za cigarne zabočke, za etuje itd., isti predmeti tudi iz drugega materiala;

1290 — Leissingen (Thunersee): brezovina za metle;

1291 — Apeldoorn (Nizozemska): bukove latve, brez napak 5 × 6 × 5 cm in bukove deske 26 × 32 × 20 2 m dolge prima (parjene);

1292 — Schiedam (Nizozemska): bukove latve parjene in neparjene (okoli 25 kub. metrov dobaviti takoj, okoli 50 kub. metrov pa kasneje) 5,8 × 5,8 × 57 cm, bukove deske 1a dolge 1 meter in več.

Deželni pridelki:

1293 — Pasau: čebula;

1294 — Haifa: bolhačev cvet, seme od gorčice;

1295 — Osnabrück: koruzna slama;

1296 — Helmond (Nizozemska) ruj;

1297 — Krakov: paprika;

1298 — Pariz: lipov cvet, kamilice, bolhač, hmelj;

1299 — Berlin: lovorovo olje;

1300 — Cape-Town (Južna Afrika): predivo od konoplje.

Proizvodi sadjarstva:

1301 — Chicago: suhe in polsuhe dalmatinske češplje.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

1302 — Praga: telečje sirove kože;

1303 — Liège: predelana čreva, zlasti svinjska.

Proizvodi rudarstva:

1304 — Bruselj: skupina belgijskih inženirjev se zanima za razna rudna ležišča v Jugoslaviji in želi financirati njih izkoriščanje.

Industrijski izdelki:

1305 — Newyork: tekstilni izdelki (svila, bombažni in volneni izdelki, žamet);

1306 — Haag: preproge;

1307 — Bussum: elektrotehnični, instalacijski in montažni material iz porcelana in bakelita (material za razsvetljava, emajlirani reflektorji, električni aparati, cevi);

1308 — Solun: zrcala.

Opozorilo! Naši izvozniki žita in semen v Francijo se opozarjajo, da se ponuja veliko transportno podjetje »Transports internationaux, agence en douane-service des groupages-entrepots, Wissembourg (Bas-Rhin) kot posrednik jugoslovanskim izvoznikom.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način ambalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Doma in po svetu

Številne avdijence in konference politikov iz vladnega tabora so bile v zadnjem času v Beogradu.

Po podatkih Pomorskega letopisa za leto 1934. je bilo na naši jadranski obali potrošeno za investicijska dela (v milijonih Din): 1. 1930/31 3,82, 1. 1931/32 4,2, 1. 1932/33 1,99 in 1. 1933/34 3,04, torej skupno v 4 letih 13,062.000 Din. Ne dosti več ko ena desetinka izdatkov, namenjenih za beograjsko pristanišče samo v letošnjem proračunskem letu.

Senat je iz svojih prihrankov določil 130.000 Din za božične podpore. Od tega dobe poplavljeni v Vardarski banovini največ, namreč 50.000 Din. Dravska banovina dobi 5000 Din.

Argentinsko poslanstvo v Beogradu se je preselilo iz Beograda v Bukarešto.

Zagrebska policija je odkrila tajne komunistične organizacije v Zagrebu. Med

drugim je tudi ugotovila, da so skušali komunisti zlasti razširiti svoje ideje med srednješolsko mladino ter izdelali v ta namen podrobno izdelan načrt, kako bi najlažje pridobili srednješolce za komunistične akcije.

5 milijonov Din je odobrila vlada podpore od povodnji prizadetemu prebivalstvu v Vardarski banovini.

V Novem Sadu je umrl znani beograjski industrialec Mihajlo Bajloni.

Nabavljalna ribarska zadruga v Splitu je začela že pred dvemj meseci pošiljati morske rake v Budapešto. Pošiljala je vsak teden okrog 60 kg morskih rakov, ki so dospeli v Budapešto se živi. Raki so se v Budapešti z lahkoto prodali. Sedaj bo začela zadruga pošiljati morske rake tudi v Nemčijo in so prve poskusne pošiljke že bile odposlane.

Na seji občinskega sveta v Hloku je bil soglasno odklonjen predlog, da se izpremeni ime Hlok v Pragovo.

Delniška družba za izkoriščanje premogovnikov v Labinju v Istri bo povečala svojo delniško glavnicu od 28,12 na 40 milijonov lir, da bo mogla povečati proizvodnjo premoga.

Rim ima po zadnjem popisu 1,178.900 prebivalcev.

Zaradi ostrih protestov v nemških listih je italijanska vlada odredila, da prepoved božičnih drevesc ne velja za južno Tirolsko.

Lastniki angleških premogovnikov so odklonili zahtevo delavstva po zvišanju mezd, ker da je angleška premogovna industrija zaradi sankcij proti Italiji imela preveliko škodo, da bi mogla prenesti zvišanje mezd.

Ameriška vlada bo dala veliko subvencijo za zgraditev dveh velikih parnikov, ki naj bi tolkla hitrostni rekord »Normandije«.

Egiptska vlada je pristala na uvedbo splošne enake in tajne volilne pravice.

Originalno zavarovalno pogodbo je sklenil neki Londončan v Chicagu. Zavaroval se je na 100.000 dolarjev, če bi se njegova angleška izgovorjava zaradi bivanja v Ameriki poslabšala.

'KVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Tyrševa cesta št. 67

TVORNIKA KVERT IN
KONFEKOJJA PAPIRJA

Svetovno prvenstvo v šahu si je priboril Nizozemec Euwe, ki je v boju z bivšim svetovnim prvakom Aljehinom dobil od 30 partij 9, 8 izgubil, 13 pa remiziral.

Irski parlament je sprejel zakonski načrt, s katerim se odpravlja senat. Če bi senat ta predlog odklonil, postane po dveh mesecih vseeno zakon.

Tržna poročila

Ljubljanski božični trg

Kakor vse kaže, ne bo božič nič bogatejši kakor je bil Miklavž. Na trgu je obilo blaga, dosti tudi volje za nakup, manjka pa denarja in morajo gospodinje dvakrat obrniti vsak dinar, da kupijo vsaj to, kar najbolj nujno potrebujejo. Zaradi krize so ostale tudi cene kljub bližnjim božičnim praznikom skoraj neizpremenjene. Moka se prodaja boljše po 3, slabša po 2,25 Din. Niti jajca se niso podražila in se prodajajo povprečno po 1,25 Din. Orehov je bilo sicer letos malo, vendar pa se prodajajo oluščeni že po 22 do 26, v lupincah pa po 8 Din kg. Rozine so po 14 Din in več kg. Najfinejši med se dobi tudi že po 16 do 18 Din. — Tudi perutninski trg je dobro založen. Piščanci so po 15 do 25 Din par, race pa po 28 Din, gosi pa 36 do 40 Din. Zelo ostra je konkurenca med prodajalci puranov, zato jim je cena tudi zelo različna. — Cena mesu je ostala neizpremenjena. Zelo mnogo je na trgu divjačine, ki je tudi močno padla v ceni. Divji zajci se prodajajo po 20 do 25 Din za žival. — Na sadnem trgu je blaga dosti, cene pa so se nekoliko uvrstile ter se prodajajo jabolka tudi že po 2 do 5 Din, hruške pa celo do 8 Din. Pomaranč je dosti na trgu iz Španije in Grčije ter se prodajajo povprečno po 1 do 2 Din kos.

Mariborski svinjski sejem

Na svinjski sejem dne 13. dec. je bilo pripeljanih 90 svinj; cene so bile te:
Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 65—75, 7—9 tednov Din 80—90, 3—4 mesece 125—160, 5—7 mesecev 200—250, 8—10 mesecev 290—370, 1 leto 500—700, mladi prašiči 1 kg žive teže Din 5,50—6, 1 kg mrtve teže Din 7—9. — Prodanih je bilo 36 svinj.

Radio-Ljubljana

Petek, dne 20. dec. 11.00 Solska ura: Božična igra (spisal Joža Vombegar) — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13.00 Čas, objava sporeda — 13.15 Integralna izvedba dela: Bizet: L'Arlesienne, I. in II. suita (Radijski orkester) — 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00 O služkinjah (gdč. Ela Perne) — 18.40 Pravna ura: Zaščita upnikov (dr. Jože Voršič) — 19.00 Nac. ura — 20.00 Prenos iz Zagreba — 22.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15 Drago Žagar poje s spremljevanjem radijskega jazzja.

Sobota, dne 21. dec. 12.00 Plošče — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 12.00 Čas, obvestila — 13.15 Plošče — 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00 Radijski orkester — 18.40 Poročilo zunanje politične vprašanja (dr. Alojzij Kuhar) — 19.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 20.00 Radijski orkester, g. Makso Reš, g. Rakuš Ciril, sestre Stritar, člani radijske dramske družine — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Radijski orkester.

Štev. 13.374/II.

Nabava

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 8. januarja 1936 pismeno pogodbo za nabavo 2 aparatov za čiščenje kondenzatorskih ceví 22 in 23 mm premera. Ostali pogoji pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 13. decembra 1935.

TISKARNA MERKUR, LJUBLJANA

Tiska knjige, časopise, tabele, naročilnice, plakate, lepake, cenike, vizitke itd. Vse tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

Gregorčičeva 23

Račun Poštne hranilnice št. 13.108. Telefon 25-52
Lastna knjigovoznica